



Pääkirjoitus HANNU PARTANEN

Vaalit ratkaistaan äänestämällä

Suomen perustuslain mukaan valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäivälle kokoontunut eduskunta. Äänioikeus on jokaisella viimeistään vaalipäivänä 18 vuotta täyttäneellä Suomen kansalaisella. Valta on siten suoraan kansalla vaalipäivän verran, äänestyslipun täyttämisen hetken. Vallan ja vaikuttamisen mahdollisuus on tällöin myös 1,3 miljoonalla suomalaisella eläkeläisellä.

Eduskunta säätää lait, päättää valtion talousarviosta, valvoo hallituksen ja sen alaisten viranomaisten toimintaa sekä hyväksyy kansainväliset sopimukset. Eduskunta valitsee pääministerin. Hallituksen ja sen yksittäisten ministerien tulee nauttia eduskunnan luottamusta. Eduskunnalla on näin valta päättää keskeisimmistä valtiollisista asioista kansalaisilta saadun valtakirjan turvin. Näillä päätöksillä on suora vaikutus kansalaisten elämään, myös suomalaisen eläkeläisen arkeen. Eduskunta päättää niin kansaneläkkeen tasokorotuksesta, eläkeindeksistä, eläkkeiden verotuksesta, ruuan arvonlisäverosta kuin sosiaali- ja terveystalouden puitteistakin. Eduskunnalla on merkitystä ja siksi myös äänestämällä on väliä.

Vaalipäivän jälkeen valtiollinen valta on valituilla kansanedustajilla. Yksittäisen edustajan valta on käytännössä hyvin rajallinen. Tosiasiallista valtaa käyttävät eduskuntapuolueet, niiden eduskuntaryhmät ja puolueiden muodostamat liittoutumat. Puo-

leiden keskinäisillä sopimuksilla ratkaistaan tulevan hallituksen ohjelma ja kokoonpano. Hallitus on enemmistöparlamentarismissa valtion keskeisin poliittinen toimija vaalien välisenä aikana. Puolueilla, joihin yksittäiset kansanedustajat kuuluvat, on siten suuri merkitys.

Puolueilla on eroja vaikkakin useimmat puolueet pyrkivät vaalikampanjoissaan hämärtämään omat perinteiset arvonsa ja tavoitteensa ja hakevat kannatusta mahdollisimman laajalta. Suurimman liehittelyn kohteena on väestön keskiluokainen enemmistö, ja se vetää useimpia puolueita kohti porvarillista keskustaa. Samalla se tekee puolueista hyvin samannäköisiä, mikä vaikeuttaa äänestäjien valintoja. Liikkeellä on aina myös uusia ja vanhoja populistieja ja yhden asian liikkeitä.

Vaalien alla eläkeläisillä on perinteisesti monta ystävää. Vastuun ottaminen meneestä vaalikaudesta on poliitikoille vaikeaa. Äänestäjän ongelma on suurten vaalilupauksen ja pienten tekojen huutava ristiriita. Tämä koskee myös suuria puolueita. Nyt julkaistut vaaliohjelmat ja virkamiesten laatikoista löytyvät hallitusohjelmaluonnokset lienevät kaukana toisistaan. Seurauksena on politiikan uskottavuuden väheneminen, kansalaisten turhautuminen ja lisääntyvä passiivisuus.

Kansanvallan toteutumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että mahdollisimman moni kansalainen käyttää äänioikeuttaan. Viime eduskuntavaaleissa äänestysprosentti

jäi 69,7:ään. Tulos on toiseksi alhaisin sotien jälkeisissä eduskuntavaaissa. Huolestuttavaa on, että eri puolilta maata löytyi jo vaalialueita, joissa äänestämässä kävi vain alle puolet äänioikeutetuista. Passiivisimpia äänestäjiä olivat nuorimmat ikäluokat. Eläkeläiset kävivät vaaliurnilla melko aktiivisesti.

Vaalitutkimukset osoittavat, että ihmisten sosiaalinen asema vaikuttaa äänestystuntoon. Äänestysaktiivisuus on suurinta niissä väestöryhmissä, joilla on korkea koulutustaso, suuret tulot ja omaisuudet. Vähiten äänestämässä käydään niissä väestöryhmissä, joiden sosiaalinen asema on heikko ja jotka siten tarvitsisivat yhteiskunnan sosiaalista tukiverkostoa kaikkein eniten. Tämä ilmiö johtaa siihen, että hyvässä asemassa olevien kansalaisten arvot ja tavoitteet saavat yhteiskunnassa suhteettoman suuren painon. Perinteisesti tämä tukee porvarillisten puolueiden vaalimenestystä ja sen myötä porvarillista yhteiskuntapolitiikkaa.

Seuraavan kerran kansalaiset pääsevät käyttämään valtaansa kuluvan vuoden maaliskuussa. Varsinainen vaalipäivä on 18. päivä ja ennakkovaaleissa 7.-13. päivä maaliskuuta. Tärkeää on, että eläkeläisyhdistyksissä seurataan ja osallistutaan aktiivisesti vaalikamppailuun ja innostetaan väkeä käymään sankoin joukoin vaaliurnilla. Äänestäjien valinnat ratkaisevat, minkälainen seuraavasta eduskunnasta muodostuu ja minkälaista politiikkaa se toteut-

taa.

Vaalipäivänä tulee kuluneeksi lähes päivälleen 100 vuotta siitä, kun suomalaiset naiset ja miehet pääsivät ensimmäisen kerran yleisissä vaaleissa valitsemaan Suomelle yksikamarisen eduskunnan. Eduskuntaudistus oli tuolloin poikkeuksellisen radikaali ja sen aikaan saamista edelsi kansanjoukkojen laaja liikehdintä, tiukka poliittinen kamppailu ja vuoden 1905 suurlakko. Tuon aikaista kansanvallan kaipausta kuvaa hyvin se, että ensimmäisten vaalien äänestysprosentti oli 70,7. Sana punaisesta viivasta oli kiirinyt syrjäisiinkin mökkeihin.



Sananen toimittajalta

Hyviä juttuja

KERROTAAN SEMMOISTAKIN juttua, että yksi toimittaja oli joutunut päätoimittajan erityistarkkailuun. Päätoimittaja, hyväks, oli sitä mieltä, että toimittaja poikkeili jutuissaan lehden linjalta.

Päivänä muutamana toimittaja sai taas kutsun päätoimittajan huoneeseen. Siellä tämä istui pöytänsä takana ja pöydällä oli A-nelospöytä – juttu kertoo siis vanhoista hyvistä ajoista, jolloin pienetkin toimitukset täytti tupakan ja kahvin tuoksu, puheensorina ja kirjoituskoneiden äksyrätkä. Voi niitä aikoja, voi niitä ihania, jylkeviä konekaunottaria, tanakoita olivetjeja, rautaisia remingtonia. Ne eivät koskaan kaatuilleet, eivät koskaan sammulleet. Jylkeitä aikoja, jylkeviä koneita!

No niin, päätoimittaja naputteli paperinivaskaa ja sanoi:

– Nyt kuule olet kirjoittanut niin hyvän jutun, että tämä pannaan talteen.

Ennen kuin toimittaja edes ehti sanoa kissaa elukaksi, otti päätoimittaja paperipinnan ja pisti sen pöytälaatikkoon. Siellä se lie tänäkin päivänä, jos ei päätoimittaja eläkkeelle lähtiessään ottanut sitä mukaan.

NYT ON MINULLE käynyt kuin jutun päätoimittajalle, vaikka en päätoimittaja olekaan. Minulla on täällä kirjoituspöydällä ja sen laatikoissa tallessa paljon hyviä juttuja. Ja onpa niitä tietokoneen kovalevylläkin. Tallessa ovat miltei laitaluvulta kaikki yhdistysten ja aluejärjestöjen syyskokoukset, ja paljon on muitakin mainioita juttuja, joita avustajat ja yhdistys-

ten tiedottajat ovat tänne lähettäneet.

Syy juttujen tallettamiseen on – paitsi niiden hyvyys – lehden tämän numeron poikkeuksellisuus. Kuten lukija on varmaan huomannut, on lehden sisällä 16-sivuinen liite. Se esittelee Eläkeläiset ry:n toimintaa. Se on tarkoitettu yhdistysten ja jäsenten tueksi jäsenhankintakampanjassa, joka alkoi vuoden alussa.

Kuusitoista sivua ei ole tarpeeksi Eläkeläiset ry:n ja sen jäsenten toiminnasta kertomiseen. Mutta niin suuri osa se on lehden sivuista, että toimituksella ei ollut mitään mahdollisuutta saada edes pientä osaa yhdistysten kokous- ja muista jutuista lehteen.

Eläkeläinen-lehden toimitus, siis päätoimittaja ja minä, uskomme yhdistysten tiedottajien ja avustajien ymmärtävän päätöksen säästää yhdistysjutut seuraavaan numeroon. Jäsenhankintakampanja on yksi Eläkeläiset ry:n tämän vuoden suurista tehtävistä. Sen onnistumisesta on iloa ja hyötyä kaikille eläkeläisille.

TOIVOTTAVASTI lehden liite ei ole niin hyvä, että lukijat tallettavat sen kirjoituspöydän tai piirongin laatikkoon, tai pistävät muuhun piiloon. Yritimme tehdä liitteestä sillä tavalla parahultaisen, että luetuanne voitte viedä sen ystävällänne, tuttavallanne tai naapurillenne, joka ei ole vielä Eläkeläiset ry:n jäsen ja lehden lukija.

PEKKA ISAKSSON

ENNAKKOILMOITUS VALTUUSTON KOKOUKSESTA

Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt valtuuston ja hallituksen jäsenet

VALTUUSTON VARSINAINEN KOKOUS 9.-10.5.2007

Eläkeläiset ry:n hallitus kutsuu valtuuston sääntöjen mukaiseen varsinaiseen kokoukseen Kylpylähotelli Kuntorantaan (os. Kuntorannantie 14, VARKAUS) toukokuun 9.-10. päiviksi 2007.

Järjestön sääntöjen 12 §:n mukaan jäsenjärjestöt (paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt) voivat tehdä esityksiä valtuustolle. Valtuustolle osoitetut kirjalliset esitykset tulee toimittaa järjestön toimistolle viimeistään 8.3.2007 kello 16.00 mennessä. Järjestön hallitus käsittelee jäsenjärjestöjen esitykset ja valmistelee niihin kirjalliset vastaukset. Valtuuston kokous käsittelee järjestöjen esitykset ja hallituksen niihin laatimat vastaukset ja tekee varsinaiset päätökset.

Valtuusto käsittelee sääntöjen 13 §:n mukaiset asiat. Varsinainen kokouskutsu,

Helsingissä 25.1.2007

Timo Laaksonen
puheenjohtaja

Yhteistyössä hallituksen kanssa

Marketta Semi
valtuuston puheenjohtaja

esityslista ja muu kokousmateriaali lähetetään valtuuston jäsenille 19.4.2007.

Kokous alkaa keskiviikkona 9.5. kello 13.00. Varsinaista kokousta seuraa valtuuston ja hallituksen yhteinen seminaari. Seminaari päättyy torstaina noin kello 16.00. Seminaarin ohjelma lähetetään kokousmateriaalin mukana.

Mikäli joku valtuuston jäsenistä on tietoinen jo nyt, ettei voi osallistua kokoukseen, toivomme, että hän toimittaa tämän ennakkoilmoituksen tiedoksi henkilökohtaiselle varajäsenelleen ja ilmoittaa asiasta järjestön toimistoon Erja Peitsaholle (puh. 020 743 3614).

Kokouksen ja seminaarin kustannuksista vastaa järjestö.

